

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovec, Kutina, Sesvete, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice, Veliki Tabor, Virje i Zelina)

TEHNIČKO UREDNIŠTVO

Stručni kolegij Gradskog muzeja Bjelovar

Glavni i odgovorni urednik: Goran Jakovljević

Tehnički urednik: Željko Vukčević

Uređivački kolegij: Goran Jakovljević (Bjelovar), Miroslav Klemm (Varaždin), Smiljka Marčec (Čakovec), Rastko Pražić (Kutina) i Antun Stišćak (Koprivnica)

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Za sadržaj i lekturu tekstova odgovaraju autori.

Glasilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Nakladnik: Gradski muzej Bjelovar

Za nakladnika: Božidar Gerić

Tisak: COLORPRINT Bjelovar

Broj 13 - ožujak 1990.

God. XIII.

Naklada: 900 komada

Naslovna stranica: Keltski novac iz Ribnjačke kraj Bjelovara, 1. st. pr.n.e.

A-990/97

Pripreme za zaštitna i sustavna istraživanja arheološkog lokaliteta Gradina Marić u Mikleuškoj

Sondažnim arheološkim istraživanjem koje je 1964. godine izvršila Dragica Iveković, arheolog Muzeja Moslavine u Kutini, obuhvaćena je relativno mala površina Gradine Marić (oko 90 m²), ali je već to istraživanje dalo veliku količinu arheološkog materijala, koji pripada vremenskom razdoblju od mlađeg neolita do željeznog doba. S obzirom na veoma povoljan položaj i do sada utvrđene karakteristike lokaliteta, nije nerealno očekivati i stariji arheološki materijal (iz razdoblja paleolita, mezolita ili ranog neolita).¹

Devastiranje lokaliteta Gradina Marić konstatirano je još 1988. godine.² S obzirom da poduzeće "Cestar" iz Kutine, koje je "krivo" za uništavanje dijela lokaliteta, ozbiljno računa na daljnju eksploataciju kamena u njegovoj neposrednoj blizini, odlučili smo o problemu Gradine Marić šire raspraviti na sastanku Arheološke sekcije Muzejskog društva sjeverozapadne Hrvatske, koji je održan 17. listopada 1989. godine u Koprivnici. Na tom je sastanku

odlučeno da članovi sekcije obidu lokalitet i izvrše njegovu kategorizaciju i stručnu valorizaciju, kako bi se moglo pristupiti zaštitno-istraživačkim radovima.

Sastanku u Kutini, nakon obilaska terena 3. studenog 1989. godine, prisustvovali su arheolozi: dr. Zorko Marković (Koprivnica), Marina Šimek (Varaždin), Branko Šimek, preparator (Varaždin), Josip Vidović (Čakovec), Vladimir Sokol (Sesvete), Hrvoje Strukić (Zelina), radnici Muzeja Moslavine u Kutini: Slavica Moslavac, Tihomir Krsmanović i Ana Bobovac, direktori muzejskih i kulturnih ustanova: Rastko Pražić (Kutina), Franjo Horvatić i Zvonimir Hitrec (Koprivnica), predsjednik Izvršnog vijeća SO Kutina Grga Mataić, novinari i snimatelj: Dragutin Pasarić (INA-Petrokemija), Ivan Gračaković (Radio-Moslavina) i Ivan Pavlović (Foto-kino klub "Metan"), te radnik u Muzeju grada Koprivnice Vladimir Kolarek.³

Prilikom rekognosciranja terena sakupljeni su brojni nalazi uništenih kulturnih slojeva, te

Mikleuška - jugoistočna terasa uništenog dijela nalazišta

je utvrđeno da se ovdje radi o arheološkom spomeniku kulture NULTE kategorije, naselju tell-tipa velike površine,⁴ kulturnih slojeva mjestimične debljine i do 2 m. U razgovoru nakon obilaska terena i izvršene valorizacije lokaliteta, a imajući u vidu stanje u kome se nalazi, stalo se na stanovište da se neophodno mora pokrenuti akcija za poduzimanje zaštitnih i istraživačkih radova. Organizaciono-finan-
cijski dio posla preuzeo je na sebe Muzej Moslavine u Kutini, a stručni izvršilac bit će Muzejsko društvo sjeverozapadne Hrvatske, odnosno članovi Arheološko preparatorske sek-
cije.⁵ Stručni elaborat koji će biti osnova zahtjevu Republičkom zavodu za zaštitu spo-
menika kulture u Zagrebu za sufinanciranje istraživanja izradili su: dr. Zorko Marković, viši kustos Muzeja grada Koprivnice, Marina Šimek, viši kustos Gradskog muzeja Varaždin i Branimir Šimek, preparator Gradskog muzeja Varaždin.

Napomene:

1. Prema ocjeni dr. Zorka Markovića u stručnom elaboratu: Plan zaštitnih i sustavnih istraživanja nalazišta tell - tipa Gradina Marić kod Mikleuške (općina Kutina).

2. Prilikom sređivanja podataka za Registar arheoloških nalaza i nalazišta sjeverozapadne Hrvatske (u tisku) izvršen je obilazak lokaliteta na Gradini Marić i već tada se moglo utvrditi da prethodna znanstvena valorizacija ovog lokaliteta nije potpuno točna, što je i logično s obzirom na veličinu istražene površine 1964. godine.

3. Poziv da prisustvuju sastanku dobili su i predstavnici poduzeća "Cestar" iz Kutine kao neposredno zainteresirani, ali se nisu odazvali. U naknadno obavljenom razgovoru oni su obećali načelnu podršku i materijalnu pomoć u granicama svojih mogućnosti.

4. Prema procjeni dr. Zorka Markovića u njegovom stručnom elaboratu ta bi površina mogla iznositi i do 20 000 m².

5. Voditelj programa istraživanja Mikleuške bit će Zorko Marković, a pojedini arheolozi će se uključivati u akciju povremeno, što su prihvatili i kolege koji nisu prisustvovali sastanku u Kutini (Goran Jakovljević, Zoran Homen i Vjekoslav Strk).

Zorko MARKOVIĆ, Muzej grada Koprivnice

Arheološki nalazi uz Gergeljev mlin u Starigradu

U proljeće 1989. godine muzejski suradnik Ranko PAVLEŠ iz Starigrada poklonio je koprivničkom Muzeju materijal koji je prikupio s desne strane rječice Koprivnice u Starigradu, uz Gergeljev (Gergelyjev) mlin koji je još i danas u funkciji. Vodenica Dragutina Gergelja nalazi se na tzv. četvrtom slapu. Kupio ju je pradjed sadašnjeg vlasnika 1886. godine, kada je došao u ovaj kraj iz Mađarske. Mlin se od davnine nalazi na lokaciji koja je od Kamen-
grada udaljena oko 1 km sjeverozapadno, a od strane stare jezgre koprivničke utvrde oko 3,5 km jugozapadno. Nadmorska visina zemljišta je oko 160 m (v. Kartu 1).¹

Zanimljivo je da se u arhivu pavlinskog samostana u Strezi od 1414. godine spominju na potoku Koprivnici mlinovi (ili isti mlin više puta); ti mlinovi su dio kemengradskog posjeda (predij Kameno), a najčešće se spominje mlin Salomonščak.² S obzirom na posjede koji se spominju u nekoliko isprava a koji se nalaze

uglavnom na zapadnijim i sjevernijim stranama kamengradske utvrde, možemo pretpostaviti da je i poznati mlin Salomonščak (ili neki drugi bezimni mlinovi koji se spominju u ispravama kao dio istoga posjeda) bio negdje u blizini današnjega Gergeljeva mlina.³

Ukupno je zasad skupljeno šezdesetak ulomaka keramike i tri oštećena željezna predmeta. Sav keramički materijal je vrlo oštećen jer se radi o oranicama. Najstariji do sada poznati nalazi potječu iz starijega željeznog doba. Boja finog posuđa varira od crne do smeđkaste a u fakturi ima samo primjese pijeska. Grublje posuđe u fakturi ima i usitnjenih kamenčića a boja mu varira od smeđe i sive do crvene. Postoji i posuđe koje bi se moglo nazvati prijelaznim između finijega i grubljega, boja mu je slična grubome, ali je površina bolje i finije obrađena. Radi se o širokim zaravnjenim i malo facetiranim obo-
dima velikih lonaca (promjer na obodu je oko